

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว 2) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว 3) เพื่อศึกษาสภาพปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (ScQA) และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (ScQA) สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอโดยสรุปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว พบว่า โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$ S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายหมวดพบว่าทุกหมวดมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยหมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร หมวด 7 ผลลัพธ์ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และหมวด 1 การนำองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหมวดอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.75, $\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.76, $\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.78 และ $\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.79 ตามลำดับ) โดยผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ ข้อบังคับ ตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ และผู้บริหารมีการสร้างความผูกพันกับบุคลากรของโรงเรียน เพื่อถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมองค์กรสู่การปฏิบัติ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.64 และ $\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.86 ตามลำดับ) ส่วนโรงเรียนจัดระบบเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน โดยคำนึงถึงการป้องกัน การจัดการ การแก้ไข และการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ภายใต้มาตรการที่เหมาะสมและรัดกุม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.80)
2. แนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว พบว่า โดยภาพรวมความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพในการนำไปใช้

ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$ S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่การแข่งขันระดับสากล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.79) ส่วนการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารและครูในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 0.94)

3. สภาพปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (ScQA) พบว่า โดยภาพรวมสภาพปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (ScQA) มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$ S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพผู้บริหาร และด้านปัจจัยภายนอก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.07$ S.D. = 0.67, $\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.76 และ $\bar{X} = 3.80$ S.D. = 0.77 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ ข้อบังคับ ตามหลัก จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายและดำเนินการ ด้านงบประมาณที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.63) ส่วนครูร้อยละ 50.00 ขึ้นไป มีการใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.01$ S.D. = 0.92)

4. แนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (ScQA) พบว่า โดยภาพรวมความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพในการนำไปใช้ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$ S.D. = 0.91) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาใหม่ ให้เหมาะสมกับบริบทและความเป็นสากล มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.01$ S.D. = 0.74) ส่วนการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารและครูในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 0.94)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว พบว่าโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วจิพร แก้วหล้า จินตนา จันทร์เจริญ และวีรพันธ์ ศรีฤทธิ (2558) ที่ศึกษาพบว่าสภาพการ

บริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74$ $\sigma = 0.62$) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เมธี ทองคำ. (2558). ที่พบว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีระดับปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$ S.D. = 0.57) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ พรรณระพี คุณนะวนิชพงษ์ (2559) ที่พบว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.69) วีรวรรณ มีมัน และ มัทนา วังถนอม (2559) ที่ศึกษาพบว่าความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.85$ S.D. = 0.528) รวมถึงการวิจัยของวราภรณ์ พรหมนิล (2560) ก็พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.54) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น ต้องมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดีขึ้นไป อีกทั้งเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านอยู่แล้ว ประกอบกับการนำแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดกิจกรรมเวทีศึกษภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในทุกภูมิภาค ทุกปี อาจจะเป็นแรงกระตุ้นสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมากดังกล่าว

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สฟฐ. แล้ว ในการพิจารณารายหมวดที่พบว่าทุกหมวดมีคุณภาพอยู่ในระดับมากและเมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.75) หมวด 7 ผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.76) หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.78) หมวด 1 การนำองค์กร ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.79) หมวด 6 การจัดการกระบวนการ ($\bar{X} = 4.16$ S.D. = 0.81) หมวด 3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.14$ S.D. = 0.79) และหมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = 0.78) สอดคล้องกับงานวิจัยของดิฐารัตน์ สีวรางกุล (2553) และอภิรักษ์ คงทวี (2556) ที่พบว่า การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลให้ประสบความสำเร็จ ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารที่เล็งเห็นความสำคัญของครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง โดยขับเคลื่อนให้สถานศึกษามุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรให้เกิดความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ ทักษะ หรือความชำนาญ ตลอดจนประสบการณ์ในเรื่องการบริหารจัดการระบบคุณภาพด้วยวิธีการหลากหลาย อาทิ การส่งบุคลากรไปรับความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ หรือมีการจัดฝึกอบรม ประชุมสัมมนา พัฒนาคณะเอง ฯลฯ ให้ครูผู้สอนมีความเป็นมืออาชีพ ซึ่งเป็นพื้นฐานหลักสำคัญของการบริหาร

ระบบคุณภาพที่เน้นการทำงานเป็นทีม โดยอุดม ชูสิ่วรรณ. (2559) พบว่า การสร้างคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานโดยผู้บริหาร หัวหน้างานสร้างความเข้าใจให้ทุกคนทราบวัตถุประสงค์ของงานที่ปฏิบัติ มีการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน จัดให้มีการศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนางาน เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงานของบุคลากร การพัฒนาขีดความสามารถ การวางแผนด้านอัตรากำลัง การสร้างความผูกพันของบุคลากรให้มีความรักดีต่อองค์กร การสร้างวัฒนธรรมองค์กรสู่ความเป็นเลิศ การบริหารจัดการให้เกิดผลการปฏิบัติอย่างจริงจัง การประเมินความผูกพันของบุคลากร การพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ คือ ขีดความสามารถ บรรยากาศการทำงาน การปฏิบัติงานของบุคลากร การประเมินความผูกพันของบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ดังนั้นสรุปได้ว่าการมุ่งเน้นบุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะหนุนเสริมการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการบรรลุซึ่งผลลัพธ์ตามที่ต้องการ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมเกี่ยวกับโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลภายนอกยังได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานด้วยระบบคุณภาพอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม การที่หมวด 1 การนำองค์กรมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นลำดับที่ 3 ก็อาจจะเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ มีคุณภาพเพียงระดับมากดังกล่าวแทนที่จะมีคุณภาพในระดับมากที่สุด เพราะผู้บริหารเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนโรงเรียนมาตรฐานสากลให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะสูง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจ อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา ถูกโอกาส ถูกสถานการณ์ ถูกบริบท ถูกระบบแวดล้อมและถูกต้องสอดคล้องกับสังคมโลกาภิวัตน์ด้วย รวมถึงต้องเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา การหาสื่อการจัดการเรียนการสอนที่ครบสมบูรณ์และทันสมัย ครูผู้สอนมีความเป็นมืออาชีพและมีจำนวนเพียงพอ หลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นความเป็นสากลด้วย (นุชนรา รัตนศิระประภา, 2557) เช่นเดียวกับ อุดม ชูสิ่วรรณ (2559) ที่ระบุว่าผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะผู้นำสูงสุดขององค์กรจะต้องให้ความสำคัญต่อการนำองค์กร โดยจะต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่มีความท้าทายในภาพรวม เช่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ ความรู้ ความสามารถของครูบุคลากร ดังนั้น เมื่อผู้บริหารมีคุณภาพเพียงระดับมาก อาจจะกระทบต่อหมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดไปด้วย เพราะการบริหารจัดการสู่ความเป็นมาตรฐานสากลนั้นเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย หลายหน่วยงาน และหลายระดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาณุภัทร จรัสอนุพิพัฒน์, เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และผดุงชัย ภูพัฒน์ (2554) ที่พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ครูขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนให้บริการและสนับสนุนการสอนของครูไม่เพียงพอต่อความต้องการของครู และสอดคล้องกับเฉลิมขวัญ สนลอย (2554) ที่พบว่าปัญหาในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โรงเรียนควรใช้ระบบการวัด และ ประเมินผล

แบบมาตรฐานสากล โดยประเมินจากการสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

3. จากผลการวิเคราะห์ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ในการนำไปใช้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่พบว่า โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$ S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่การแข่งขันระดับสากล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.33$ S.D. = 0.79) ส่วนการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารและครูในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 0.94) นั้น สอดคล้องกับ วจิพร แก้วหล้า จินตนา จันทร์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ (2555) ที่พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนทำการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ และ ICT เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 2.52$ $\sigma = 0.80$) ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากคุณภาพนักเรียนเป็นผลผลิต/ ผลลัพธ์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการจัดตั้งโรงเรียน แต่ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2553-2561 คุณภาพผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการฯ โรงเรียนจึงตระหนักและมุ่งเน้นส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการแข่งขันระดับโลกได้อย่างหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ส่วนการใช้ภาษาต่างประเทศของผู้บริหารและครู แม้ว่าจะมีความสำคัญต่อการผลักดัน ต่อยอดให้นักเรียนสามารถแข่งขันในระดับสากลได้อีกระดับหนึ่ง แต่ผลการใช้ภาษาต่างประเทศดังกล่าว ตลอดจนผู้บริหารและครูได้รับการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง แต่ก็ไม่สามารถสะท้อนภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง จึงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ารายการอื่น ๆ

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. (ScQA) มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$ S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ วราพร พรหมนิล (2560) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$ S.D. = 0.49) โดยด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพผู้บริหาร และด้านปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.07$ S.D. = 0.67, $\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.76 และ $\bar{X} = 3.80$ S.D. = 0.77 ตามลำดับ) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมีการวางแผนและดำเนินงานที่ชัดเจน ต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม โรงเรียนในโครงการได้รับการกำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งการพัฒนาและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ สภาพปัจจัยด้านการบริหารจัดการจึงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพงษ์ เถาว์ชาลี (2556) ที่พบว่า การบริหารจัดการเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับที่ 3 ของประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในการนำไปใช้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สฟฐ. แล้ว ในการจัดระบบเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน โดยคำนึงถึงการป้องกัน การจัดการ การแก้ไข และการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ภายใต้มาตรการที่เหมาะสมและรัดกุม (หมวด 6) ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ตลอดจนอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่ทันสมัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน เชื่อถือได้ ง่ายต่อการเข้าถึง และมีความปลอดภัยของข้อมูลสูง (หมวด 4) และการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดแนวทางแก้ไข ปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้งการจัดการกับข้อร้องเรียนได้อย่างเหมาะสม (หมวด 3) เป็นสภาพการดำเนินงานปัจจุบันที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ ทั้งนี้ แนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพในประเด็นการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารและครู มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ ข้อบังคับ ตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนมีการสร้างความผูกพันกับบุคลากรเพื่อถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยมองค์กรสู่การปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด โดยแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่การแข่งขันระดับสากล มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรทบทวนวิสัยทัศน์โดยสำรวจและนำข้อมูลความพึงพอใจของผู้รับบริการ รวมทั้งเรื่องการป้องกัน การจัดการ การแก้ไข และการฟื้นฟูเพื่อรับมือต่อภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ตลอดจนกำหนดไว้ในค่านิยมองค์กรด้วย นอกจากนี้ ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ และการปฏิบัติที่มุ่งส่งเสริม และสร้างระบบการจัดการที่มุ่งเน้นผลงาน คำนึงถึงความต้องการจำเป็นของนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ ที่ยังไม่เข้ารับการประเมินฯ ด้านคุณภาพผู้เรียน ประเด็นความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศที่ 2 เพื่อการสื่อสาร 3 ปีการศึกษา เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และประเด็นการมีนวัตกรรมและผลงานจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนด้านคุณภาพบุคลากรที่พบว่า ครูมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร มีการใช้หนังสือ ตำราและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ ใช้การวัดประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานของตนเองและของผู้เรียนทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงบุคลากรได้รับการศึกษาและฝึกอบรมเสริมความรู้และสมรรถนะตรงตามคุณลักษณะและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษากับชาวต่างชาติ ล้วนแล้วแต่มีคุณภาพในระดับปานกลางทั้งสิ้น รวมทั้งการพบว่าแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ในการสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีคุณภาพในระดับปานกลางเช่นกัน ดังนั้น โรงเรียนควรเร่งพัฒนาการสร้างเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ครูและนักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศที่ 2 เพื่อการสื่อสารได้มากขึ้น

นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน สามารถใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการคิดระดับสูง ในการวางแผนการจัดการที่ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และ ประเทศชาติ ทั้งนี้ ผู้บริหารควรมีการสำรวจความพึงพอใจ ความคิดเห็นของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพ ตลอดจนต้องทันกับความต้องการ และทิศทางการจัดการศึกษาด้วย นอกจากนี้ ผู้บริหารควรทบทวนวิธี/กระบวนการพัฒนาบุคลากร ให้เหมาะสมและครอบคลุมทุกคน เช่น การจัดการความรู้ในองค์กรที่เป็นระบบ ชัดเจน ต่อเนื่อง เพื่อให้ บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ตรงตามศักยภาพของบุคคล รวมถึง มีระบบการควบคุมและตรวจสอบ การทำงานทุกขั้นตอนและเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อภาวะฉุกเฉิน การป้องกัน การแก้ไขและฟื้นฟู อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน ซึ่งจะทำให้บุคลากรสามารถ หนุนเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้าน ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างแท้จริง

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารและครูในการใช้ภาษา ต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น โรงเรียนควรพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและครู ในด้านทักษะภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดและจัดสถานการณ์ให้ใช้ในการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรหาวิธีการสร้างความรู้และความเข้าใจอันดีในการบริหารจัดการระบบ คุณภาพให้กับบุคลากรมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา การประสานงาน และการ ดำเนินงานของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะต่อเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาในระดับจังหวัด

1. เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาในระดับจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ที่พัฒนา สนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนั้น สมป.จังหวัดควรนำผลการวิจัย ที่พบว่า การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุง คุณภาพของโรงเรียนและการจัดการกับข้อร้องเรียนได้อย่างเหมาะสมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ โดยดำเนินการสำรวจความพึงพอใจ และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ขับเคลื่อนโรงเรียน ในโครงการฯ ให้ดำเนินการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัล OBECQA ได้อย่างเป็นรูปธรรมตาม บริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าแนวทางการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริหารและ ครูในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ สมป.จังหวัดจึงควร หาแนวทางพัฒนาผู้บริหารและครูด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เช่น ส่งผู้บริหารและครูไปเรียนภาษา ระยะสั้นในต่างประเทศช่วงปิดภาคเรียน โดยจัดหาแหล่งเงินทุน/สนับสนุนงบประมาณร้อยละ 30 หรือ จัดทำโฮสให้ หรือจัดทำข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาผู้บริหารและครูด้านภาษาต่างประเทศกับ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ โดยใช้เวลาเสาร์-อาทิตย์/ วันหยุดราชการ/ ช่วงเวลาเย็นของวันปกติ หรือให้

ผู้บริหารและครูพัฒนาตนเองแล้วทดสอบผ่านระดับต่าง ๆ กับครูต่างชาติ โดยมอบเกียรติบัตร/ กำหนดรางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจ ฯลฯ

3. สมป.จังหวัดควรกำหนดปฏิทินและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากลที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง โดยจัดหาผู้ร่วมนิเทศ ทั้งในระดับเดียวกัน ระดับอุดมศึกษา หรือจากหน่วยงานเอกชน เป็นต้น

4. สมป.จังหวัดควรกำหนดบทบาทและสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้จัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียนตามแนวทางของโรงเรียนมาตรฐานสากล

5. สมป.จังหวัดควรจัดหาภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดในการสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือการพัฒนาโรงเรียนในโครงการฯ ให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของ สพฐ./ สมศ ทั้งการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ควรวิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จด้านการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากโรงเรียนสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมด้วย แล้วนำไปขยายผลการพัฒนาโรงเรียนทั่วไปในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ให้เป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลต่อไป

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น สมป.16 ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของแต่ละโรงเรียนในเชิงลึก เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง นำไปสู่การวางแผนและพัฒนางานที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพการปฏิบัติงานในด้านนี้ให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าสภาพการดำเนินงานปัจจุบันของโรงเรียน ในการบริหารระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว มีคุณภาพในระดับมากเท่านั้น ดังนั้นอาจจะเป็นไปได้ว่าหลังจากผ่านเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง สพฐ. แล้ว โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้มีระดับการผ่านเกณฑ์ที่สูงขึ้น และ/หรือกำหนดเป้าหมายไปสู่การประเมินรางวัล TQA สพฐ. จึงควรศึกษารายชื่อโรงเรียนและกำหนดแนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนดำเนินการต่อยอดอย่างยั่งยืนเข้าสู่เกณฑ์รางวัล TQA ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปดำเนินการด้านบริหารที่ทำให้เกิดกระบวนการในการบริหารที่ดี เพิ่มประสิทธิผลในการบริหารให้สูงขึ้น ดีขึ้นในแต่ละระดับของการจัดการศึกษา ทั้งในระดับโรงเรียน ระดับท้องถิ่น ระดับภาค และระดับประเทศ เป็นต้น ดังนั้น สพฐ. ควรศึกษาวิจัยและรวบรวมเผยแพร่กระบวนการดำเนินงานที่เป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม

3. สพฐ. ควรพัฒนาคณะกรรมการประเมินฯ ระดับ ScQA ให้มีจำนวนเพียงพอและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้

